MI 2022

1. Upišite niz znakova koji nedostaje (######) u navedenom CSS kodu?

Odgovor: @keyframes

 Zaštićenoj stranici namijenjenoj samo prijavljenim korisnicima pokušao je pristupiti anonimni klijent. Koji HTTP status bi trebao dobiti kao odgovor? (Ne koristi se Form-based authentication)

Odgovor: 401

3. Čemu služi pristupna točka /.well-known/openid-configuration na OIDC serveru?

Odgovor: ZA INFORMACIJU O ADRESI PRISTUPNE TOČKE KOJA ĆE VRATITI DETALJNE INFORMACIJE O KORISNIKU, TJ. VLASNIKU NEKOG TOKENA ;

ZA INFORMACIJU O POPISU PODRŽANIH OPSEGA; ZA INFORMACIJU O ADRESI NA KOJOJ SE MOGU PREUZETI JAVNI KLJUČEVI KOJIMA SE PROVJERAVA TOKEN

4. Ako se na poslužitelju ne koriste sigurne reference na objekte pa je osim pristupa putanji /user/getAccounts logiranom korisniku bez admin ovlasti dozvoljen pristup putanji: /admin/getAccounts čime korisnik dobiva admin ovlasti, o kojem sigurnosnom nedostatku se radi?

Odgovor: LOŠA KONTROLA PRISTUPA

- 5. Koja strategija se preporuča za otklanjanje ranjivosti loša kontrola pristupa? Odgovor: ZAMJENA JAVNO DOSTUPNIH INTERNIH REFERENCI S PRIVREMENIM VRIJEDNOSTIMA KOJE SE NA POSLUŽITELJU PRESLIKAVAJU U PRAVE
- 6. Za pisanje ovog ispita prijavili ste se u Edgar koristeći AAI@Edu.hr ili neku drugu vanjsku uslugu. U kontekstu korištenja usluge za autentifikaciju, što ste vi? **Odgovor: RESOURCE OWNER**

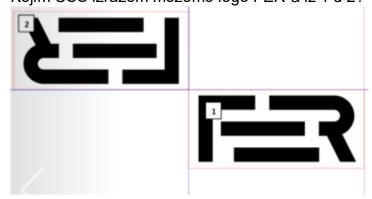
7. Web aplikacija koristi sljedeći kod za unos podataka od korisnika:

Napadač u input polje **ime** unosi:

http://ranjiva_stranica/clean.php?ime=<script>alert(document.cookie);</script> Koju vrstu sigurnosnog nedostatka ovaj napad koristi?

Odgovor: XSS SIGURNOSNI NEDOSTATAK

- 8. Što je istinito:
 - a) Web aplikacije razvijene u sveobuhvatnim radnim okvirima (component frameworks, npr Bootstrap) imaju nedostatak da "sve izgledaju isto".
 - b) Obični ("vanilla") CSS nam omogućuje punu kontrolu nad izgledom sučelja
 - c) Obični ("vanilla") CSS nam omogućuje brži razvoj nego da koristimo radne okvire
 - d) Kod običnog ("vanilla") CSS-a i klasičnog semantic CSS pristupa tipično moramo pisati sav CSS kod ispočetka ("from scratch") odnosno ne možemo ga ponovo iskoristiti u većoj mjeri za druge projekte
 - e) Radni okviri s pomoćnim klasama (utility frameworks, npr. Tailwind) nam omogućuju da slijedimo dobre prakse
 - f) Web aplikacije razvijene u radnim okvirima s pomoćnim klasama (utility frameworks, npr. Tailwind) imaju nedostatak da "sve izgledaju isto".
 - g) Radni okviri s pomoćnim klasama proizvode minimalni CSS, te štedimo na veličini CSS datoteka odnosno mrežnom prometu
 - h) Razvoj pomoću radnih okvira (Tailwind, Bootstrap) tipično donosi nepotrebni višak programskog koda (overhead code)
- 9. Kojim CSS izrazom možemo logo FER-a iz 1 u 2?

Odgovor: transform: translate(-100%, 100%) rotate (180deg);

- 10. Kako se naziva mehanizam u kojem je jedna HTTP/2 poruka podijeljena na međusobno neovisne okvire koji se mogu asinkrono slati i primati jednom TCP konekcijom? Odgovor: MULTIPLEKSIRANJE ZAHTJEVA
- 11. Izbaci uljeza: Identity provider, Resource owner, Proxy server, Resource server, Relying party
- 12. Što je to salting poruke? **Odgovor: POSTUPAK UMETANJA NIZA POZNATIH ZNAKOVA DOGOVORENE DUŽINE U ZAPORKU PRIJE HASHIRANJA**
- 13. Zaglavlje kojim se šalje token poslužitelju ima oblik: Odgovor: Authorization: Bearer sadržaj tokena
- 14. Pristupni token kod protokola OAuth2 sadrži popis dozvola kojima korisnik raspolaže. Taj skup dozvola se u termminologiji protokola OAuth2 naziva: Odgovor: SCOPES
- 15. Unesi CSS koji će nastati prevođenjem sljedećeg SAAS (.scss) koda:

```
ul {
    li {
        font: {
            family: sans-serif;
            size: 10px;
        }
    }
}
```

16. Kako ćemo, slijedeći BEM metodologiju, postaviti crvenu boju teksta naslova gumba?

17. Zamislimo da Edgar ima funkcionalnost kojom bi bodove svih studenata ostvarene na ovom ispitu kopirao u FER-web pozivom odgovarajućeg servisa. Koji OAuth2/OIDC tok bi se koristio? **Odgovor: Client Credentials Flow**

- 18. Označite sve točne tvrdnje vezane za XML External Entity(XEE) sigurnosni nedostatak:
 - a) U otklanjanju ovog nedostatka potrebno je ograničiti veličinu učitane XML datoteke
 - b) Učitavanje vanjskih XML datoteka je štetno i potrebno ga je onemogućiti
 - c) Ranjive su sve aplikacije koje parsiraju XML datoteke
 - d) Potrebno je proučiti i ažurirati postavke XML parsera za učitavanje vanjskih entiteta
 - e) Potrebno je izbjegavati korištenje složenijih XML struktura ako nisu potrebne
- 19. Što je cilj napadača ako u SQL umetanju koristi ulančane upite?

Odgovor: POTPUNO OVLADAVANJE I MANIPULACIJA BAZOM PODATAKA

- 20. Koja strategija se preporuča za otklanjanje ranjivosti lažiranje zahtjeva na drugom sjedištu?
 - a) Sanitizacija unosa od strane korisnika
 - b) Filtriranje IP adresa
 - c) Koristiti HTTP POST umjesto HTTP GET
 - d) Pohrana tokena u korisničkoj sesiji i dodavanje tokena u sve obrasce i linkove
 - e) Eliminacija izravnih referenci s privremenim neizravnim vrijednostima
 - f) Inverzni Turingov test (CAPTCHA)
- 21. Pretpostavimo da dvije aplikacije (X i Y) koriste uslugu AAI@Edu.hr i protokole OAuth2/OIDC. Prilikom prijave u aplikaciju X i uspješnog unosa korisničkog imena i lozinke na usluzi AAI, prijavljeni smo u aplikaciji X. Nakon toga u istom pregledniku posjetimo aplikaciju Y te se želimo prijaviti u njoj. Što od navedenog je istina? Odgovor: APLIKACIJA Y ĆE NAS PREUSMJERITI NA USLUGU AAI@EDU.HR, ALI ĆEMO ODMAH BITI PREUSMJERENI NATRAG I BITI PRIJAVLJENI NA APLIKACIJU Y KAO POSLJEDICU ČINJENICE DA SMO OD RANIJE IMALI VALJANI COOKIE ZA AAI.
- 22. Web aplikacija za autentifikaciju koristi sljedeći SQL kod:

```
String SQLQuery = "SELECT Username FROM Users WHERE Username = "" + username + "" AND Password = "" + password + "";
```

Koje nizove znakova napadač mora unijeti za vrijednost varijabli username i password kako bi se mogao prijaviti na sustav kao prvi korisnik u korisničkoj tablici Users?

```
a) 'OR "='i'OR "='
b) '*'i'*'
c) 'OR "='i"
d) 'OR "='i'*'
e) 'OR "='i';'
```

- 23. Označite sve točne tvrdnje vezane za Basic Authentication
 - a) Prilikom svakog zahtjeva šalje se korisničko ime i lozinka
 - b) Lozinka je kriptirana asimetričnim ključem (privatni i javni)
 - c) Za kodiranje lozinke koristi se Base64
 - d) Prilikom svakog zahtjeva šalje se korisničko ime i sažetak lozinke
 - e) Sažetak lozinke kodiran je u Base64 formatu
- 24. Za pisanje ovog ispita prijavili ste se u Edgar koristeći AAI@Edu.hr ili neku drugu vanjsku uslugu. U kontekstu korištenja vanjske usluge za autentifikaciju, što je Edgar? Odgovor: CLIENT
- 25. Koji sigurnosni propust napadač želi iskoristiti ako koristi sljedeću proceduru napada:
- 1. Napadač kreira hiperlink koji, osim URL-a legitimnog poslužitelja, sadrži i zlonamjerni skriptni kod.
- 2. Napadač šalje zlonamjerni hiperlink korisniku (npr. putem elektroničke pošte) tako da isti izgleda kao da potječe od strane legitimnog poslužitelja.
- 3. Korisnik aktivira hiperlink, pri čemu se legitimnom web poslužitelju šalje HTTP zahtjev za ranjivom web stranicom. Korisnik je prijavljen na legitimni poslužitelj.
- 4. Legitimni web poslužitelj generira dinamičku web stranicu koja zbog ovog sigurnosnog propusta sadržava umetnuti zlonamjerni skriptni kod i šalje je korisniku kao HTTP odgovor.
- 5. Zlonamjerni skriptni kod iz zaprimljene web stranice izvršava se unutar korisnikovog web preglednika s istim ovlastima kao da je potekao od legitimnog poslužitelja.
- 6. Zlonamjerni skriptni kod dohvati korisnikove kolačiće vezane uz legitimni poslužitelj.
- 7. Korisnikov web preglednik dobiva informaciju o preusmjeravanju na maliciozni web poslužitelj koji je pod napadacevom kontrolom.
- 8. Sakupljeni kolačići šalju se na maliciozni poslužitelj bez korisnikovog znanja. Napadaču se otvara mogućnost krade korisnikovog identiteta.

Odgovor: JEDNOKRATNI (REFLEKTIRANI) XSS SIGURNOSNI PROPUST

26. Upišite niz znakova koji nedostaje (####) u CSS kodu?

```
#header h1 {
   animation-duration: 12s;
   ###########: ImeAnimacije;
   animation-iteration-count: 10;
   animation-timing-function: linear;
   animation-direction: alternate;
}

@keyframes ImeAnimacije {
   from {
      margin-left: 100%;
   }
   to {
      margin-left: -100%;
   }
}
```

Odgovor: animation-name

- 27. Izbacite uljeza u kontekstu pojma Single Sign On:
 - a) Auth0
 - b) Cookie
 - c) CSRF
 - d) OAuth2
 - e) OIDC

- 28. Koja strategija se preporuča za otklanjanje ranjivosti lažiranje zahtjeva na drugom sjedištu?
 - a) Korištenje dodatne autentifikacije za osjetlljive funkcije (npr. APLI)
 - b) Filtriranje IP adresa
 - c) Eliminacija izravnih referenci s privremenim neizravnim vrijednostima
 - d) Inverzni Turing
 - e) Sanitizacija unosa od strane korisnika
- 29. Podaci unutar identifikacijskog tokena u OpenId Connect protokolu nazivaju se: **Odgovor: CLAIMS**
- 30. Zašto je razvijen test reCAPTCHA kao unaprjeđenje CAPTCH-e?

 Odgovor: TEST CAPTCHA POSTAO JE PRETEŽAK ZA LJUDE, A

 PRELAGAN ZA RAČUNALA
- 31. Ako web-aplikacija koristi OAuth2/OIDC i tok Authorization code flow, tada ona u nekom trenutku u pozadini komunicira s OAuth2/OIDC serverom mijenjajući
 - a) Identity token za access token
 - b) Access token za refresh token
 - c) Token za kod
 - d) Kod za token(e)
 - e) Kod za cookie
- 32. Unesi CSS koji nastaje prevođenjem SASS (.scss) koda:

```
%default {
    color: black;
}
%alternative {
    color: red;
}
$brand-color: blue;

h1 {
    @extend %default;
    font-size: 2rem;
}

h2 {
    @extend %default;
    font-size: 1rem;
}
```

```
h2, h1 {
    color: black;
}

h1 {
    font-size: 2rem;
}

h2 {
    font-size: 1rem;
}
```

- 33. Pristupni token kod protokola OAuth2 sadrži popis dozvola kojima korisnik raspolaže. Taj skup dozvola se u terminologiji protokola OAuth2 naziva:
 - a) Scopes
 - b) Roles
 - c) Access identity
 - d) Permissions
 - e) Claims
- 34. Ako napadač želi saznati strukturu tablica i relacijske baze podataka koji oblik napada SQL umetanjem se za to tipično koristi?
 - a) Upit Union
 - b) Tautologija
 - c) Slijepo umetanje
 - d) Ilegalni upiti
 - e) Ulančani upiti
- 35. Zamislite situaciju. Napisali ste mobilnu aplikaciju u koju se korisnici prijavljuju koristeći AAI@Eduhr, nakon čega aplikacija šalje token (kojeg je izdao AAO@EduHr) Edgaru tražeći od Edgara da vam prikaže trenutni broj bodova na predmetu. U kontekstu korištenja vanjske usluge za autentifikaciju, što je AAI@EduHr?
 - a) Proxy
 - b) Authorization server
 - c) Resource owner
 - d) Resource server
 - e) Client
- 36. CAPTCHA test koristi se u višefaktorskoj autentifikaciji za odgovor na koje pitanje? **Odgovor: ŠTO SAM**
- 37. Situacija u kojoj pozivatelj (npr. Javascript kod) i web.servis koji biva pozvan nisu na istom serveru (portu) predstavlja primjer onoga što se u literaturi naziva: Odgovor: CORS = CROSS-ORIGIN RESOURCE SHARING
- 38. Pretpostavimo da klijent prvo šalje HTTP zahtjev A koji zahtijeva znatne resurse poslužitelja u nakon toga HTTP zahtjev B koji ne zahtijeva znatne računalne resurse. Poslužitelj će obraditi zahtjev B brzo, ali ne može poslati odgovor jer čeka na kraj obrade zahtjeva A kako bi poštivao redoslijed pristiglih zahtjeva. Na taj način spori zahtjevi postaju ograničenje svih sljedećih zahtjeva. Kako se zove ova situacija? **Odgovor: HEAD-OF-LINE-BLOCKING**

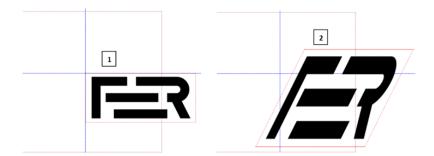
39. Kako ćemo u duhu nezavisnih CSS radnih okvira poput Tailwinda postaviti crvenu boju teksta naslova gumba?

- 40. Prijavljeni korisnik pokušao je pristupiti stranici kojoj nema pravo. Koji HTTP status je trebao dobiti kao odgovor? **Odgovor: 403**
- 41. Podaci korisnika u identifikacijskom tokenu u OpenId Connect protokolu podijeljeni su u grupe koje se nazivaju: **Odgovor: SCOPES**
- 42. Ako napadač želi dohvatiti nazive svih tablica u relacijskoj bazi podataka koji oblik napada SQL umetanjem se za to tipično koristi? **Odgovor: UPIT UNION**
- 43. Označite sve točne tvrdnje vezane za Digest Authentication:
 - a) Lozinka je kriptirana asimetričnim ključem (privatni i javni)
 - b) Prilikom svakog zahtjeva šalje se korisničko ime i sažetak nastao temeljem lozinke i parametara koje je server isporučio prilikom odbijanja inicijalnog zahtjeva s informacijom o načinu provjere autentičnosti
 - c) Za kodiranje lozinke koristi se Base64
 - d) Prilikom svakog zahtjeva šalje se korisničko ime i lozinka
 - e) Sažetak se računa i na klijentu (pregledniku) i na serveru i sažeci moraju biti isti.
- 44. Zamislite situaciju. Napisali ste mobilnu aplikaciju u koju se korisnici prijavljuju koristeći AAI@Eduhr, nakon čega aplikacija šalje token (kojeg je izdao AAO@EduHr) Edgaru tražeći od Edgara da vam prikaže trenutni broj bodova na predmetu. U kontekstu korištenja vanjske usluge za autentifikaciju, što je Edgar? **Odgovor: Resource server**
- 45. Koji sigurnosni propust se događa ako web aplikacija pročita podatke koje je poslao korisnik i pošalje ih u web preglednik bez prethodne provjere valjanosti i čišćenja umetnutog koda? **Odgovor: XSS SIGURNOSNI NEDOSTATAK**

- 46. Koji propust napadač želi iskoristiti ako koristi sljedeću proceduru napada:
 - 1. Napadač kreira hiperlink koji osim URL-a legitimnog poslužitelja sadrži i zlonamjeri skriptni kod
 - 2. Napadač šalje zlonamjerni hiperlink korisniku (putem e pošte)
 - 3. Korisnik aktivira hiperlink, pri čemu se legitimnom web poslužitelju koji sadrži sigurnosni propust šalje HTTP zahtjev za ranjivom web stranicom
 - 4. Legitimni web poslužitelj šalje korisniku ranjivu web stranicu kao HTTP odgovor. Zlonamjerni skriptni kod nije umetnut u poslanu web stranicu, nego je još uvijek samo unutar hiperlinka
 - 5. Korisnikov web preglednik interpretira ranjivu web stranicu koja se sada nalazi na lokalnom korisnikovom sustavu. Nailaskom na ranjivi dio stranice, aktivira se zlonamjerni kod iz hiperlinka, koji se potom izvršava s ovlastima web preglednika unutar lokalne zone korisnikovog računala.

Odgovor: LOKALNI (DOM) XSS SIGURNOSNI PROPUST

- 47. Kako se naziva mehanizam u kojem se više HTTP zahtjeva šalje jednom TCP konekcijom bez čekanja na njihove pojedinačne odgovore? **Odgovor: HTTP PIPELINING**
- 48. Ako se za provjeru autentičnosti koristi mehanizam Digest Authentication korisnik se može odjaviti iz aplikacije: **Odgovor: SAMO ZATVARANJEM PREGLEDNIKA**
- 49. Kojim CSS izrazom možemo logo FER-a iz 1->2

Odgovor: transform: scale(1,2) skew(-45deg,0deg);

ZI 2022

- 1. Kod izrade **skalabilnih arhitektura aplikacija** označite sve tvrdnje u vezi **načela jednostavnosti koje su istinite:**
 - a) Jednostavnost se može postići korištenjem TTD (test-driven development) metodologije
 - b) Potrebno je predvidjeti svaki mogući scenarij i svaki rubni uvjet
 - c) Jednostavnost se ne može postići korištenjem TTD-a, štoviše potrebno ga je uvijek izbjegavati
 - d) Načelo jednostavnosti temelji se na korištenju jednostavnih tehnologija na poslužiteljima
 - e) Načelo jednostavnosti temelji se na načelima objektno orijentiranog programiranja i cilj je postići lokalnu jednostavnost strukture koda.
 - f) Potrebno je izbjeći predviđanje svakog mogućeg scenarija i svakog rubnog uvjeta jer se time gubi fokus s najčešći scenarija
- 2. Ako su Milk i Beverage definirani s

```
type Milk = {
    brand : string;
    fat: number;
    volume: mamber;
}

type Beverage = {
    type : string;
    brand : string;
    volume : number;
}

$to če ispisati sljedeći programski odsječak

let x : Milk | Beverage = {
    type: 'juice',
    brand : 'Home made',
    volume : 2
};
console.log(typeof x);
console.log(typeof (x as Beverage));
```

Odgovor: object object

- 3. Koje od sljedećih izjava su točne?
 - a) Prilikom iscrtavanja odnosno osvježavanja prikaza, Vue koristi tzv.
 Virtualni DOM kako bi optimirao taj proces
 - b) Vue ne omogućuje dvosmjerno povezivanje (two way binding)
 - vue programeru izlaže svoj životni ciklus (lifecycle events) na način da postoje funkcije (lifecycle hooks) prije i poslije svakog od tih događaja, npr. onBeforeMount() i onMounted()
 - d) Na jednoj stranici može biti samo jedna Vue aplikacija
 - e) Vue nema vlastiti ugrađeni state management library, već se najčešće koristi (dodatno instalira) vanjski library koji se zove Vuex
 - f) Vue ima vlastiti ugrađeni state management library koji se zove Vuex

4. Ako je u Typescriptu napisan sljedeći kod:

```
function sum(a, b) {
   return a + b;
}
```

Kojeg tipa je povratna vrijednost iz funkcije sum?

Odgovor: ANY

- 5. Kod izrade **skalabilnih arhitektura aplikacija** označite sve tvrdnje u vezi **načela otvoreno-zatvoreno koje su istinite:**
 - a) Središnji cilj ovog načela je **potpuno onemogućiti** buduće izmjene softvera i time potpuno ukloniti sve troškove promjena
 - b) Ovo načelo odnosi se na stvaranje koda koji se **mora** mijenjati kada ase promijene zahtjevi ili kada se pojave novi obrasci uporabe
 - c) Kod je otvoren za proširivanje i zatvoren za izmjenu
 - d) Kod je **zatvoren** za proširivanje i **otvoren** za izmjenu
 - e) Ovo načelo odnosi se na stvaranje koda koji se **ne** mora mijenjati kada ase promijene zahtjevi ili kada se pojave novi obrasci uporabe
 - f) Središnji cilj ovog načela je **povećati fleksibilnost** softvera i učiniti buduće promjene **jeftinijima**
- 6. Kod izrade **skalabilnih arhitektura aplikacija** označite sve tvrdnje u vezi **vertikalnog skaliranja koje su istinite**:
 - a) Vertikalnim skaliranjem povećavaju se performanse postojećih poslužitelja ili resursa
 - b) Vertikalnim skaliranjem dodaje se više **istih** poslužitelja ili resursa
 - c) Kod vertikalnog skaliranja **ne postoji** scale down već samo scale up
 - d) Kod vertikalnog skaliranja osim scale up postoji i scale down jer kvalitetan skalabilan sustav bi trebao omogućiti i smanjenje kapaciteta
 - e) Vertikalno skaliranje pogodno je za male web aplikacije gdje se kapacitet može održavati povećanjem kapaciteta postojećij poslužitelja i veličine već korištenih resursa
 - f) Vertikalno skaliranje nije pogodno za male web aplikacije gdje se kapacitet može održavati povećanjem kapaciteta postojećij poslužitelja i veličine već korištenih resursa
- 7. Koje od sljedećih tvrdnji vezane uz service worker su istinite?
 - a) Service worker izvodi se mimo glavne preglednikove UI dretve
 - Service worker radi samo ako je stranica poslužena putem HTTPS-a ili preko localhosta.
 - c) Service worker ne može koristiti sinkroni localStorage API, pa zato tipično koristi asinroni IndexedDB
 - d) Kod prvog otvaranja stranice, service worker moramo registrirati nakon čega preglednik dohvaća, instalira i aktivira SW čime on preuzima kontrolu nad klijentima u svoj opseg (scope)
 - e) Service worker nema pristup DOM-u
 - f) Kada zatvorimo sve kartice/preglednike s domenom/scopem koje je neki service worker kontrolirao, onda se gasi i prestaje raditi i taj service worker

- 8. Koje od sljedećih tvrdnji su istinite?
 - a) Dozvolom za notifikaciju, web-aplikacija dobija i implicitnu dozvolu za push notifikacije te ju ne mora posebno tražiti
 - b) Push notifikacije uvelike ovise o preglednicima jer se oslanjaju na push service infrastrukturu u oblaku, koju svaki proizvođač preglednika implementira zasebno
 - c) VAPID ključ nam treba kako bi od korisnika zatražili dozvolu za korištenje push notifikacija
 - d) Notification API je nezavisan od service workera i može se koristiti i bez njega
 - e) Web-aplikacija ne može prikazati notifikaciju bez eksplicitne dozvole korisnika
 - f) Push notifikacija neće biti primljena kao su ugašeni svi prozori preglednika
- 9. Neka su Milk, T i x definirani kao u nastavku

```
type Milk = {
  brand : string;
  fat: number;
  volume: number;
}

type T = keyof Milk;
```

Označite ispravne naredbe ako je u postavkama TypeScriptovog prevodioca opcija strictNullChecks postavljena na false:

```
a) let x : T = "brand" | "fat" | "volume";
```

- b) let x : T = "brand";
- c) let x : T;
- d) let x : T = Milk;
- e) let x : T = 1:
- 10. Ako su Milk i Beverage definirani kao u nastavku, što je Milk & Beverage?

```
type Milk = {
  brand : string;
  fat: number;
  volume: number;
}

type Beverage = {
  type : string;
  brand : string;
  volume : number;
}
```

Odgovor: tip koji sadrži sljedeća svojstva

```
{
  brand : string;
  fat: number;
  type : string;
  volume: number;
}
```

- Prilikom određivanja performanski web sjedišta označite sve što je potrebno provesti:
 - a) Procjenu troškova deploymenta
 - b) Test opterećenja (load test)
 - c) Ispitivanje kapaciteta baze podataka (volume testing)
 - d) Ispitivanje responzivnosti (UX)
 - e) Ispitivanje izdržljivosti (endurance testing)
 - f) Procjenu sigurnosnih ranjivosti
- 12. Ako je Milk definiran kao u nastavku, kako definirati Beverage koji za razliku od mlijeka nema fat, ali ima svojstvo type koje bi predstavljalo naziv vrste pića?

```
type Milk = {
  brand : string;
  fat: number;
  volume: number;
}
```

```
type Beverage = Milk - {"fat"} + {"type" : string};

type Beverage = Partial<Milk, "fat"> & "type";

type Beverage = (keyof Milk - {"fat"}) & {"type" : string};

type Beverage = Omit<Milk, "fat"> & {"type" : string};

type Beverage = Pick<Milk, "fat"> & {"type" : string};
```

13. Označite sve ispravne programske odsječke

```
function pickRandomly(data : string) : string;
function pickRandomly<T>(data : string | T[]) : string | T {
   const pos = Math.floor(Math.random() * data.length);
   return data[pos];
}

let s = "Web2";
let c : string = pickRandomly(s);
console.log(c);
```

```
function pickRandomly<T>(data : T[]) : T {
  const pos = Math.floor(Math.random() * data.length);
  return data[pos];
}

function pickRandomly(data : string) : string {
  const pos = Math.floor(Math.random() * data.length);
  return data[pos];
}

let s = "Web2";
let c : string = pickRandomly(s);
let a = [10, 20, 30, 40];
let n : number = pickRandomly(a);
```

```
function pickRandomly<T>(data : T[]) : T;
function pickRandomly<T>(data : string | T[]) : string | T {
 const pos = Math.floor(Math.random() * data.length);
  return data[pos];
let a = [10, 20, 30, 40];
let n : number = pickRandomly(a);
console.log(n);
function pickRandomly(data : string) : string;
function pickRandomly<T>(data : T[]) : T;
function pickRandomly<T>(data : string | T[]) : string | T {
 const pos = Math.floor(Math.random() * data.length);
  return data[pos];
let s = "Web2";
let c : string = pickRandomly(s);
let a = [10, 20, 30, 40];
let n : number = pickRandomly(a);
function pickRandomly<T>(data : string | T[]) : string | T {
  const pos = Math.floor(Math.random() * data.length);
  return data[pos];
let s = "Web2";
let c : string = pickRandomly(s);
console.log(c);
```

- 14. Kod izrade **skalabilnih arhitektura aplikacija** označite sve tvrdnje u vezi horizontalnog skaliranja **koje su istinite**:
 - a) Kod horizontalnog skaliranja osim scale out postoji i scale in jer kvalitetan skalabilan sustav trebao bi omogućiti i smanjenje kapaciteta
 - b) Horizontalnim skaliranjem povećavaju se performanse **postojećih** strojeva
 - c) Horizontalnim skaliranjem dodaje se više fizičkih strojeva ili resursa
 - d) Horizontalnim skaliranjem smanjuje se opterećenje na svakom stroju ili resursu
 - e) Horizontalnim skaliranjem povećava se opterećenje na svakom stroju
 - f) Kod horizontalnog skaliranja **ne postoji** scale in već samo svale out
- 15. Ako u argumentu funkcije izostavimo tip podatka, TypeScript će smatrati da je taj argument tipa any. Ako želimo da takav kod uzrokuje sintaksne pogreške prilikom prevođenja treba uključiti opciju:
 - a) nolmplicitAny
 - b) resolveJsonModule
 - c) noEmitOnError
 - d) declaration
 - e) strictNullChecks

16. Označite odgovor s ispravnim Typescript kodom koji bi omogućio da se sljedeći programski odsječak uspješno provede i ispiše 5.

```
let p : ImmutablePoint = new ImmutablePoint(2, 3);
console.log(p.x + p.y);
```

```
class ImmutablePoint {
    readonly x, y;
    constructor(x: number, y:number) { }
}
```

```
class ImmutablePoint {
   public readonly x : number;
   public readonly y : number;
   constructor(x: number, y:number) { }
}
```

```
c class ImmutablePoint {
   public readonly x : number;
   public readonly y : number;
   constructor(public readonly x: number, public readonly y:number) {
      this.x = x;
      this.y = y;
   }
}
```

```
class ImmutablePoint {
    constructor(public readonly x: number, public readonly y:number) {}
}
```

17. Što će se ispisati?

```
let obj = { broj: 8 };
let pObj = new Proxy(obj, {
  set: function (obj, prop, value) {
    if (prop === "broj") {
      if (value > 10) value = 10;
   obj[prop] = value;
   return true; // Indicate success
  },
});
console.log(obj.broj);
console.log(p0bj.broj);
obj.broj = 15;
console.log(obj.broj);
console.log(p0bj.broj);
p0bj.broj = 19;
console.log(obj.broj);
console.log(p0bj.broj);
```

Odgovor: 8 8 15 15 10 10

- 18. Prednosti arhitekture u kojoj koristimo samo **jednostranične web-aplikacije** (u odnosnu na druge dvije arhitekture) su:
 - a) Lagano testiranje
 - b) Jednostavnost
 - c) Sadržaj se lako prilagodi klijentu
 - d) Performanse (dio opterećenja se prebacuje na klijenta)
 - e) Responzivnost (UX)
 - f) Sigurnost

19. Neka je Milk definiran kao u nastavku.

```
type Milk = {
  brand : string;
  fat: number;
  volume: number;
Pretpostavimo da želimo napisati sljedeći kod
  let milks : Milks = {};
  milks.DukatMali = {brand: "Dukat", volume: 0.5, fat : 3.2}
  milks.VindijaVelika = {brand: "Vindija", volume: 1.75, fat : 3.2}
Što od navedenog treba prethoditi takvom kodu?
        type Milks = Milk[];
          interface Milks {
             any:Milk
          };
          interface Milks {
             [key:string] : Milk;
         type Milks = {string : Milk}[];
         interface Milks {
             [key:Milk]
```

20. Neka su u nekoj TypeScript datotecci zadani sučelje Point i funkcija distance kao u nastavku

```
interface Point {
    x:number:
    y:number;
function distance(p1:Point, p2: Point) : number {
     return Math.sqrt((p1.x - p2.x) **2 + (p1.y - p2.y) ** 2);
Označite sve programske odsječke koji su sintaksno ispravni.
        let d = distance({x:1, y:2}, {x:4, y:6});
         const point1 = new Point(1, 2);
          const point2 = new Point(4, 6);
          let d = distance(point1, point2)
         const point1 : Point = {x: 1, y: 2};
          const point2 : Point = new Point(4, 6);
          let d = distance(point1, point2);
         const vector = {x : 1, y: 2, z : 3};
          const point = \{x : 2, y: 1\};
         let d = distance(point, vector);
         const vector = {x : 1, y: 2, z : 3};
         let d = distance(vector, vector);
```

- 21. Označi sve točne tvrdnje:
 - a) Kod u Typescriptu može generirati dodatni kod u Javascriptu, tj. 1 redak
 TS koda može uzrokovati nekoliko redaka JS koda
 - b) Sintaksno neispravan kod u Typescriptu može se prevesti u JavaScript
 - c) Svaki JavaScript kod je automatski sintaksno ispravni TypeScript kod
 - d) Tipovi iz koda u TypeScripta se uklanjaju iz koda prevedenog u JavaScript
 - e) TypeScript je nadogradnja JavaScripta u sintaksnom smislu (typed superset)
- 22. Ako su x, Milk i Beverage definirani kao u nastavku, označite sve naredbe koje su ispravne u metodi f:

```
type Milk = {
  brand : string;
  fat: number;
  volume: number;
}

type Beverage = {
  type : string;
  brand : string;
  volume : number;
}

function f(x : Milk & Beverage) : void {
  ...
}
```

- a) x.volume = 5.2;
- b) x.brand = "FER";
- c) x.fat = 3;
- d) x.type = "Juice";
- e) x.brand.push("FER");
- 23. Koje od sljedećih izjava su točne?
 - a) Vue omogućuje da, ako želimo, komponente učitavamo i asinkrono
 - b) Provide/inject mehanizam u Vueu nam omogućuje da proslijedimo svojstva niz stablo hijerarhije komponenti, čak i ako komponenta nije neposredni roditelj komponenti koja prima svojstva
 - c) Kada napravimo produkcijski build aplikacije u Vue radnom okviru, sav javascript programski kod bude smješten u jednoj javascript datoteci
 - d) Mutations u Vuexu su asinkrone
 - e) U Vueu nema načina da komponenta dijete komunicira s roditeljem osim preko storea (npr. Vuex)
 - f) Actions u Vuexu su asinkrone

24. Ako su x, Milk i Beverage definirani kao u nastavku, označite sve naredbe koje su ispravne u metodi f: (ko i 22 definicija osim f)

Function f(x : Milk | Beverage) : void {...}

- a) X.brand = "FER";
- b) X.fat = 3;
- c) X.volume = 5.2;
- d) X.brand.push("FER");
- e) X.type = "Juice";
- 25. Kod izrade **skalabilnih arhitektura aplikacija** označite sve tvrdnje u vezi **načela izrade dijagrama koje su istinite:**
 - a) U načelu izrade dijagrama potiče se korištenje UML dijagrama, i to posebno obrazaca uporabe (use case), razreda (class) i komponenti (component)
 - b) Dijagrami su samo zanimljive grafičke ilustracije i **ne** pomažu u shvaćanju dizajna sustava
 - c) Ako se izrade na pravilan način dijagrami pomažu u shvaćanju dizajna sustava
 - d) Namjena dijagrama je dokumentiranje sustava na jednoznačan način
 - e) Namjena dijagrama je izrada grafički kvalitetnih ilustracija arhitekture sustava i zamjena opisa riječina sa živopisnim skicama
 - f) Dijagrami se **ne** mogu koristiti za jednoznačnu komunikaciju 30 razvojnih inženjera ili između inženjera i korisnika sustava
- 26. Prednosti arhitekture u kojoj koristimo samo **statičke web-stranice** (u odnosnu na druge dvije arhitekture) su:
 - a) Performanse
 - b) Interaktivnost
 - c) Jednostavnost
 - d) Sadržaj se lako prilagodi klijentu
 - e) Sigurnost
 - f) Responzivnost (UX)
- 27. Ako je u TypeScriptu napisan sljedeći kod:

```
function max(a, b) {
    return a > b ? a : b;
}
...
let m = max(3, 5);
```

Kojeg će tipa biti m? Odgovor: ANY

- 28. Kod izrade **skalabilnih arhitektura aplikacija** označite sve tvrdnje u vezi **načela visoke dostupnosti koje su istinite**:
 - A) Nije važno da li postoje neke greške unutar sustava koje klijentima nisu vidljive
 - b) Dovoljno je **jednom testirati** sustav na najvjerojatniji scenarij kvara i time će se ukloniti sve jedinstvene točke kvara sustava (single point of failure)
 - c) Sustav se smatra dostupnim sve dok obavlja svoje funkcije onako kako se očekuje iz perspektive klijenta
 - d) Važno je da li postoje neke greške unutar sustava koje klijentima nisu vidljive
 - Sustav se smatra dostupnim sve dok obavlja svoje funkcije onako kako se očekuje iz perspektive izvršitelja i razvojnih inženjera, a pri tome perspektiva klijenta nije važna
 - f) Za poboljšanje otpornosti sustava potrebno je kontinuirano testirati različite scenarije kvarova i ukloniti jedinstvene točke kvara sustava (single point of failure)
- 29. Kako treba deklarirati z da bi sljedeći programski odsječak bio ispravan u TypeScriptu?

```
z = 5;
z = "Web2";
```

- a) Let z : number | string;
- b) Const z: any;
- c) Let z : number & string;
- d) Let z = ";
- e) Let z: any;
- 30. Označite sve izjave u vezi particioniranja (sharding) koje su točne:
 - a) Postupak particioniranja podataka koristi se u slučaju da količina podataka za pohranu nadmašuje kapacitet sekundarne memorije ("podaci ne stanu na disk")
 - b) Dva problema kod particioniranja podataka su kompleksni upiti u povezani upiti
 - c) U **svaki** master poslužitelj pohranjuju se **svi** podaci
 - d) Ako se koristi sharding podatkovni model potrebno je dizajnirati tako da ne zahtijeva kompleksne upite i joinove
 - e) Ako se koristi sharding onda se jedan master poslužitelj u principu **ne** zamjenjuje s više master poslužitelja
 - f) Postupak particioniranja podataka **nikad** se ne kombinira s replikacijom

31. Što će se ispisati na izlazu nakon što sljedeći TypeScript prevedemo u JavaScript i pokrenemo?

```
let x : number | boolean = true;
console.log(typeof(x));
```

Odgovor: BOOLEAN

ZIR 2022

 Ako je Milk definiran kao u nastavku, kako definirati Beverage koji za razliku od mlijeka nema fat i brand, ali ima svojstvo type koje bi predstavljalo naziv vrste pića?

```
type Milk = {
    brand : string;
    fat: number;
    volume: number;
}

type Beverage = (keyof Milk - {"fat" | "brand"}) & {"type" : string};

type Beverage = Pick<Milk, Omit<"fat" | "brand">> & "type";

type Beverage = Pick<Milk, "volume"> & {"type" : string};

type Beverage = Omit<Milk, "fat"> & {"type" : string};

type Beverage = Milk - {"fat" | "brand"} + {"type" : string};
```

2. Ako je u Typescriptu napisan sljedeći kod:

```
function demo(a:number, ...b:number[]) {
   return [a, b];
}
```

Kojeg tipa je povratna vrijednost iz funkcije demo?

- a) any
- b) (number | number[])[]
- c) number[]
- d) number | number[]
- e) any[]

- 3. Zamislimo hipotetski primjer u kojem Edgar i ISVU razmjenjuju podatke o studentima, npr. Tako da Edgar preuzima popis upisanih studenata na predmetu koristeći za to predviđeni servis. Takav servis nije javan, več se pravo pristupa određuje koristeći OAuth2/OIDC protokole. Koji OAuth2/OIDC tok bi se koristio u ovom primjeru?
 - a) Trusted Application Flow
 - b) Authorization code Flow + PKCE
 - c) Resource Owner Password Flow
 - d) Client Credentials Flow
 - e) Implicit Flow

4. Koji isječak koda je potrebno upisati u HTML5 dokument umjesto xxxx da bi se u pregledniku ispravno koristio Web Storage API?

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<script>
function clickCounter() {
 if (typeof(Storage) !== "undefined") {
  XXXXXXXXXXXXXXXX.clickcount = Number(XXXXXXXXXXXXXXXXX.clickcount)+1;
   } else {
    document.getElementById("result").innerHTML = "Kliknuli ste na tipku " +
document.getElementById("result").innerHTML = "Nažalost vaš preglednik ne podržava HTML Web
Storage AFI.";
 }
</script>
</head>
<body>
<button onclick="clickCounter()" type="button">Kliknite ovu tipku</button>
<div id="result"></div>
Kliknite tipku kako biste vidjeli povećanje brojača.
Zatvorite karticu preglednika (ili prozor) i pokušajte ponovno, a brojač će se resetirati.
</body>
</html>
```

a) sessionStorage

- b) navigator.storage
- c) window.storage
- d) document.storage
- e) session

- 5. Koje od sljedeći tvrdnji vezane uz PWA tehnologije su istinite?
 - a) Service worker nema pristup DOM-u
 - b) Service worker radi samo ako je stranica poslužena putem HTTPS-a ili preko localhosta
 - c) Service worker se izvodi mimo glavne preglednikove UI dretve
 - d) Service worker ne može koristiti sinkorni localStorage API, pa zato tipično koristi asinkroni IndexedDB
 - e) Notification API je nezavisan od service workera i može se koristiti i bez njega
 - f) VAPID ključ nam treba kako bi od korisnika zatražili dozvolu za korištenje push notifikacija
- 6. JSON kojeg OAuth2/OIDC server vrati na pristupnoj točki /.well-known/openid-configuration između ostalog sadrži i vrijednost zavedenu pod jwks_uri. Ta vrijednost služi
 - a) Za informaciju o adresi pristupne točke koja će vratiti detaljne informacije o korisniku, tj. vlasniku nekog tokena
 - b) Za informaciju o adresi na kojoj se mogu preuzeti javni ključevi kojima se provjerava token
 - c) Za registraciju aplikacije koja će se spojiti na navedeni OIDC server
 - d) Za informaciju o popisu podržanih opsega
 - e) Za dohvat popisa svih registriranih korisnika

7. Koji isječak koda u HTML5 dokument umjesto xxxx da bi web worker api radio ispravno?

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>
Brojač: <output id="result"></output>
<button onclick="startWorker()">Pokreni Worker
<button onclick="stopWorker()">Zaustavi Worker</button>
<script>
var w;
function startWorker() {
 if(typeof(Worker) !== "undefined") {
   if(typeof(w) == "undefined") {
     w = new Worker("demo_workers.js");
   XXXXXXXXXXXXXX {
     document.getElementById("result").innerHTML = event.data;
   };
 } else {
   document.getElementById("result").innerHTML = "Nažalost vaš preglednik ne podržava HTML Web
Workers API.";
 }
}
function stopWorker() {
 w.terminate();
 w = undefined;
</script>
</body>
</html>
```

Kliknite ovu tipku

Kliknuli ste na tipku 3 puta u ovoj sesiji.

Kliknite tipku kako biste vidjeli povećanje brojača.

Zatvorite karticu preglednika (ili prozor) i pokušajte ponovno, a brojač će se resetirati.

Odgovor: w.onMessage = function(event)

8. Unesi CSS koji će nastati prevođenjem SAAS koda:

```
%default {
    padding: 1rem;
}
$primary-color: blue;
$secondary-color: red;

header {
    @extend %default;
    p {
        font-size: 2rem;
        color: $primary-color;
    }
}
```

 Ako su MemoryCard i Phone definirani kao u nastavku, odaberite naredbu kojom ćemo u metodi f ispisati operacijski sustav mobitela (svojstvo OS u Phone)

```
type MemoryCard = {
    name: string;
    storage : {
        capacity : number;
        writeSpeed : number;
        readSpeed : number;
    }
}

type Phone = {
    name: string;
    storage : {
        capacity: number;
        type: string;
    }
    os: string;
}

function f(x : MemoryCard | Phone) : void {
    ...
}
```

- a) Console.log(x.os ?? ");
- b) If(typeof x === typeof Phone) console.log(x.os);
- c) If(x instanceof Phone) console.log(x.os);
- d) If(x.os!==undefined) console.log(x.os);
- e) If("os" in x) console.log(x.os);

10. Označite sve postupke kojima se otklanja sigurnosni nedostatak kada prilikom učitavanja XML datoteka sličnim niže navedenoj dolazi do preljeva međuspremnika (buffer overflow) na poslužitelju?

- a) Izbjegavati korištenje složenijih XML struktura ako nije baš potrebno
- b) Dodati neku tajnu (token) uz Session ID, a ne prihvaćati sve XML datoteke automatski
- c) Napraviti validaciju / sanitizaciju XML dokumenata prije parsiranja
- d) Uvijek i potpuno onemogućiti unos svih XML datoteka
- e) Filtriranje dozvoljenih IP adresa i raspona IP adresa
- 11. Ako zlonamjerni napadač vidi da ima pristup putanji https://www.insecure-web-server-example.com/user?id=10023 te zbog nesigurnih referenci na objekte na web poslužitelju može pristupiti i putanji https://www.insecure-web-server-example.com/user?id=10024, koji je to nedostatak? Odgovor: LOŠA KONTROLA PRISTUPA
- 12. Prilikom prijave na sustav e-Građani možete se prijaviti tokenom koje izdaje banke u Hrvatskoj. U kontekstu vanjske usluge za prijavu, što ste vi kao osoba koja se prijavljuje u sustav e-Građani? **Odogovor: RESOURCE OWNER**
- 13. Kojoj metodologiji odnosno radnom okviru odgovara sljedeći kod:

Odgovor: Utility classes CSS radni okviri poput Tailwinda ili Tachyonsa

14. Okvir (frame) je najmanji element komunikacije HTTP/2 protokolom. Koje informacije okvir sadržava? Odogovor: ZAGLAVLJE OKVIRA (FRAME HEADER) I IDENTIFIKATOR TOKA (ID) KOJEMU OKVIR PRIPADA

- 15. Pretpostavimo da na Edgaru postoji web-servis koji temeljem tokena kojeg izdaje AAI@EduHr prepoznaje korisnika te mu vraća popis svih njegovih testova i bodova. Želite napisati aplikaciju za pametni TV koja će se svakih sat vremena spojiti na taj servis i provjeriti ima li novih podataka, ali ne želite se interaktivno prijavljivati na TV-u, već svoje korisnićko ime i lozinku za AAI@Edu.HR pohranite u konfiguracijskoj datoteci vaše aplikacije. Koji OAuth2/OIDC tok se koristi između vaše aplikacije i servisa AAI@Edu.HR u ovom primjeru? Odgovor: RESOURCE OWNER PASSWORD FLOW
- 16. Kod određivanja prioriteta HTTP/2 tokova (stream priorization) kako se izgrađuje stablo prioriteta (priorization tree)? Odgovor: PROPORCIONALNO UDALJENOSTI TOKA OD ČVORA STABLA PRIORITETA I DODIJELJENOJ VRIJEDNOSTI PRIORITETA
- 17. Što će se ispisati na izlazu nakon što sljedeći TypeScript prevedemo u JavaScript i pokrenemo?

```
let x : number | {b : boolean} = 5;
console.log(typeof(x));
```

Odgovor: NUMBER

18. Ako je u TypeScriptu napisan kod:

```
function demo(a:string, ...b:number[]) {
   return [a, ...b];
}
```

Kojeg tipa je povratna vrijednost iz funkcije demo?

Odgovor: (string | number)[]

19. Prilikom prijave na sustav e-Građani možete se prijaviti tokenom koje izdaje banke u Hrvatskoj. U kontekstu vanjske usluge za prijavu, banka koja je izdala token je? **Odogovor: AUTHORIZATION SERVER**

Neka je Milk definiran kao u nastavku.

```
type Milk = {
  brand : string;
  fat: number;
  volume: number;
}
```

Pretpostavimo da želimo napisati sljedeći kod

```
let milks : Milks = {};
let DukatMali = {brand: "Dukat", volume: 0.5, fat : 3.2};
let VindijaVelika = {brand: "Vindija", volume: 1.75, fat : 3.2};
milks.DukatMali = 7;
milks.VindijaVelika = 13;
```

Što od navedenog treba prethoditi takvom kodu?

```
b interface Milks {
    [key:string]: Milk;
};

c interface Milks {
    [key:string]: number
};
```

21. Kojoj metodologiji tj radnom okviru odgovara sljedeći kod:

Odgovor: BEM

22. Što će se ispisati?

```
let obj = {
 x: 1,
 y: 2
};
let pObj = new Proxy(obj, {
  get: function (target, prop, receiver) {
    if (prop === "x") {
      return "x is private";
   }
   return Reflect.get(...arguments);
  set: function (obj, prop, value) {
   if (prop !== "y") {
      obj[prop] = value;
   return true;
  },
});
console.log(p0bj.x);
console.log(p0bj.y);
obj.x = 17;
obj.y = 17;
console.log(p0bj.x);
console.log(p0bj.y);
p0bj.x = 28;
p0bj.y = 28;
console.log(p0bj.x);
console.log(p0bj.y);
console.log(obj.x);
console.log(obj.y);
```

Odgovor: x is private 2 x is private 17 x is private 17 28 17